Motion

1976/77: 1476

av herrar Nyhage och andre vice talmannen Magnusson med anledning av propositionen 1976/77:105 om åtgärder för textil- och konfektionsindustrierna

I propositionen 1976/77:105 föreslås bl. a. på det arbetsmarknadspolitiska området ett särskilt tidsbegränsat konjunkturellt betingat sysselsättningsbidrag för äldre arbetskraft inom tekoindustrin. Förutsättningarna härför är att företagen inte varslar om driftsinskränkningar eller nedläggningar under år 1977 eller återtar meddelade men inte effektuerade varsel. Sysselsättningsbidraget föreslås utgå under år 1977 inom en ram av ca 125 milj. kr. Enligt propositionen skall sysselsättningsbidraget utgå med 15 kr. per timme och arbetstagare över 50 år. För att undvika snedvridning av konkurrensförhållandena är dock bidraget maximerat till 10 % av företagets totala lönekostnader.

Detta innebär i praktiken – om utslag sker på samtliga anställda och helår – ett bidrag med ca 1:50 kr. per arbetstimme. Denna förbättring av konkurrenssituationen bör jämföras med att de redan tidigare stora kostnadsskillnaderna under 1977 kommer att ökas med avsevärt högre belopp än detta stöd. I jämförelse med Finland ökas kostnadsgapet med över 2 kr. per timme och i jämförelse med England med icke fullt 4 kr. per timme.

Avsikten med det i propositionen framlagda förslaget är att temporärt hindra den accelerade sysselsättningsminskning som branschen genomgått och som beskrivs i propositionen. Sysselsättningsminskningen, som tidigare år uppgått till 4 à 5 %, kan för helåret 1976 beräknas till ca 10 %, och under 1977 har den stegrats ytterligare. I propositionen antyds att i det rådande konjunkturläget föreligger mycket små förutsättningar att inom tekobranschen friställd personal kan uppsugas av andra branscher. Av tabellen på s. 9 i propositionen framgår sysselsättningsutvecklingen mellan olika industrigrenar åren 1965–1975. Där kan man utläsa att t. o. m. 1975 har industrin tillförts ca 62 800 och avförts ca 81 300 anställda. Under 1976 har sysselsättningsutvecklingen avsevärt försämrats, och för hittillsvarande del av 1977 kan ingen förbättring registreras. Någon uppsugning av tekoarbetskraft inom andra branscher torde icke ha skett i någon egentlig omfattning. Det torde vara föga sannolikt att nu rådande sysselsättningsproblem skulle vara ur världen inom ett halvår, dvs. före utgången av år 1977.

De av föredraganden åberopade förhållandena beträffande sammansättningen av personalen samt lokaliseringen av företagen – stor andel kvinnlig och äldre arbetskraft och stor lokal koncentration till Älvsborgs län – kan knappast förändras så snabbt som här förutsätts. En förutsättning för en någorlunda effekt av stödprogrammet i detta avseende är därför att detta

förlängs i varje fall t. o. m. budgetårets utgång och att därmed anslagsramen i motsvarande grad ökas. Kostnaderna för samhället torde totalt sett bli mindre genom ett sådant arrangemang än om svårplacerad personal i ett svårt konjunkturläge friställs och därmed drar andra samhälleliga kostnader för sin utkomst, kostnader som bör ställas i relation till att branschen sysselsätter ca 50 000 människor, varav 15 à 20 % kan bli berörda av sysselsättningsnedgången.

Risken för nedläggning av företag har understrukits i propositionen, och det ligger i sakens natur att – som även sägs i propositionen – om inte mindre än 75 % av företagen räknar med nollresultat eller förlust under 1977 nedläggningarna kommer att öka. Enligt alla företagsekonomiska värderingar måste denna lönsamhetssituation i kombination med de ökade kostnadsskillnaderna i förhållande till omvärlden medföra ett större bortfall av företag än vad som förutsätts i propositionen.

Mot denna bakgrund och med företagens branschmässiga behov av att planera sin försäljning på längre sikt är det enligt vårt förmenande nödvändigt att – som tidigare framhållits – stödprogrammet förlängs och den ekonomiska ramen höjs i motsvarande grad.

Som motivering för begränsningen av stödet till 10 % av företagets totala lönekostnad har i propositionen framförts att man vill undvika en påtaglig snedvridning av konkurrensförhållandena. Som ovan anförts innebär denna begränsning att, även utslaget på årsbasis, kompensation icke ens kommer att ges för de ytterligare kostnadshandikapp som kan beräknas för 1977, vilket innebär att de företag – ca 75 % – som räknar med nollresultat eller förlust under 1977 otvivelaktigt kommer i en ekonomisk situation som de icke kan behärska. En höjning av maximigränsen till 15 % av de totala lönekostnaderna skulle icke nämnvärt påverka snedvridningsrisken men definitivt ge företagen en från alla synpunkter angelägen förbättring av sysselsättningssituationen. Det ökade stödbehovet bör ställas i relation dels till sysselsättningseffekten, dels till vad i andra sammanhang utgetts för detta ändamål. Under anslaget B 3 Sysselsättningsskapande åtgärder har för nästa budgetår anvisats ett belopp om 1 320 700 000 kr. Då av oss föreslagna åtgärder kommer att innebära minskad arbetslöshet inom tekoindustrin finns inte nu anledning att ytterligare uppräkna anslaget.

Med stöd av vad ovan framförts får vi hemställa

att riksdagen beslutar uttala

1. att tiden för sysselsättningsstödet utvidgas att omfatta hela budgetåret 1977/78,
2. att den totala bidragsramen icke begränsas till 10 % utan höjs till 15 % av företagets totala lönekostnad.

Stockholm den 24 mars 1977

HANS NYHAGE (m) TAGE MAGNUSSON (m)
i Borås

GOTAB 53598 Stockholm 1977